

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВИХ ГРУП В УКРАЇНІ

Сиром'ятникова О.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

В сучасних умовах господарювання однією з особливостей економіки України є розвиток інтеграційних процесів, які включають інтеграцію промислового і фінансового капіталу. Фінансово-промислові групи (ФПГ), як найбільш поширена форма інтеграції підприємств, нині визначають тренди і базові напрямки розвитку сучасної економіки і є основою ефективності її функціонування. Досвід більшості розвинутих країн світу показує, що саме завдяки створенню і ефективному функціонуванню фінансово-промислових груп в досить короткі строки вдалося вивести економіку країни з кризового стану, що є актуальним в умовах високої ентропії зовнішнього середовища.

ФПГ, завдяки концентрації капіталу, мають можливість фінансувати інвестиційні програми, реалізовувати великі інноваційні проекти в масштабах національної економіки, налагоджувати випуск конкурентоспроможної продукції. Високі технології та інвестиційно-інноваційні проекти є ключовими чинниками економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку, що є необхідним, зважаючи на експортоорієнтований характер промисловості.

Формування ФПГ цілком відповідає загальносвітовим економічним тенденціям, яким характерний перехід до конкуренції олігопольного типу, але процес формування і становлення є складним і суперечливим. Зокрема, у створених ФПГ досить низька консолідація промислового капіталу, має місце направленість відтворювального процесу в сторону ресурсовидобувних, а не ресурсопереробних та інноваційних галузей економіки України.

Аналізуючи діяльність ФПГ за минулі роки, можна виділити наступні проблеми: несприятливий інвестиційний клімат в Україні, обмежений доступ до недорогих фінансових ресурсів внаслідок слабкості внутрішніх фінансових інститутів, нездатних залучати зовнішні джерела фінансування, або їх незацікавленість в реальній діяльності ФПГ; низький рівень рентабельності виробництва; невідповідність організаційної структури ФПГ структурі власності; слабкий менеджмент та відсутність єдиної стратегії розвитку групи; низький рівень модернізації підприємств; високий рівень вартості процесів злиття і поглинання та можливість отримання негативних синергетичних ефектів від поглинання; можливість доступу мажоритарних власників груп до владних структур і отримання преференцій та інших вигод корупційним способом.